ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

ئابدۇلھەكىمخان مەخسۇم ۋەمەن

ئابدۇلجېلىل تۇران

2016 ـ يىلى 22 ـ دىكابىر كۈنى ئۇيغۇر خەلقى ئۈچۈن، بولۇپمۇ مۇھاجىرەتتىكى ئۇيغۇر جامائەتچىلىكى ئۈچۈن ئۇنتۇلغۇسىز مۇسىبەتلىك، ئىنتايىن قايغۇلۇق بىر كۈن بولدى. يەنى بۇ كۈندە جامائەت ئەربابى، دىنىي ئۆلىما، سىياسى يېتەكچى، مۇھاجىرەتتىكى ئۇيغۇر جامائەتچىلىكىنىڭ مەنىۋىي ئۇستازى ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم ئۇشتۇمتۇت ئالەمدىن ئۆتتى. مەرھۇمنىڭ ۋاپات خەۋىرى چاقماق تېزلىكىدە ھەرخىل تاراتقۇلار ئارقىلىق پۈتۈن دۇنياغا تارقالدى. بۇ شۇم خەۋەر مەرھۇمنىڭ ئائىلە تاۋابىئاتىنى، دوس ـ بۇرادەرلىرىنى، سەپداشلىرىنى، تالىپلىرىنى ھەمدە مەرھۇمنى تۇنىغان ـ تۇنىمىغان، كۆرگەن ياكى كۆرمىگەن كىشىلەرنى ئېغىر مۇسىبەت ۋە كۆز يېشىغا غەرق قىلدى.

23 ـ دىكابىر جۈمە كۈنى جۈمە نامىزىدىن كېيىن ئىستانبۇل شەھىرىنىڭ زەيتىن بۇرنۇ رايونىدىكى ئەمىنە ئىنانچ جامەسىدە مەرھۇمنىڭ نامىزى چۈشۈرۈلدى. جىنازا نامىزىغا تۈركىيەنىڭ ئىستانبۇل، ئەنقەرە ۋە قەيسەرى شەھەرلىرىدە ياشاۋاتقان ئۇيغۇرلاردىن 2000 دىن ئارتۇق ئۇيغۇر جامائىتى قاتناشقاننىڭ سىرتىدا، سەئۇدىي ئەرەبىستان، گېرمانىيە،

نۇرۇبگىيە، قازاقستان ۋە شۇبتسىيە قاتارلىق دۆلەتلەردىن كەلگەن 20 دىن ئارتۇق كىشى جىنازا نامىزىغا ھازىر بولۇپ، مەرھۇمغا بولغان چەكسىز ھۆرمىتىنى نامايەن قىلدى.

ئەلۋىدا ئۇستاز!

*****

مەن مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم بىلەن تۇنجى قېتىم 1997 - يىلى يازدا ئىستانبۇلدا كۆرۈشكەن ئىدىم. شۇنىڭدىن بۇيان مەخسۇم مەيلى مىسىردىكى ۋاقتىدا بولسۇن مەيلى تۈركىيەگە قايتىپ كەلگەندىن كېيىن بولسۇن ھەمىشە كۆرۈشۈپ، سۆھبەتلىشىپ، سىردىشىپ، مۇڭدىشىپ ئۆتكەن.

مەن مەخسۇمنىڭ تەرجىمھالى، ئەخلاق - پەزىلىتى، دىن - دىيانىتى ۋە باشقا تەرەپلىرى ھەققىدە توختالماقچى ئەمەس. پەقەتلا بىزنىڭ 20 يىللىق دۇسلۇقىمىز جەريانىدا ئوتتۇرىمىزدا بولۇپ ئۆتكەن سۆھبەتلىرىمىز ھەققىدە قىسقىچە توختىلىپ ئۆتمەكچى.

مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم 2006 - يىلى شەرقىي تۈركىستان مائارىپ ۋە ھەمكارلىق جەمئىيىتى قۇرۇلغاندىن بۇيان نۇرغۇن پائالىيەتلەرگە باشلامچىلىق ۋە يېتەكچىلىك قىلغان. مەسىلەن: ھەر يىلى بىر قېتىم ئۆتكۈزىلىدىغان شەرقىي تۈركىستانلىقلار قېرىنداشلىق ئۇچرىشىشى، يىلدا بىر قانچە قېتىم خىتاي كونسۇلى ئالدىدا ئۆتكۈزىلىدىغان نامايىش[1]...

مۇشۇنداق پائالىيەتلەرنى ئۇيۇشتۇرۇش ئۈچۈن جەمئىيەتنىڭ تۈنۈلۈشى ۋە تەرەققى قىلىشى شەرت ئىدى. مەخسۇم بۇ مەسىلىنى ھەل قىلىش ئۈچۈن 2000 - يىللارنىڭ ئالدى - كەينىدە پاكىستان، سۇرىيە، يەمەن، مىسىر، سەئۇدى ئەرەبىستان قاتارلىق ئەللەردە بىر قانچە يىلدىن دىنىي مەدرىسىلەردە ئوقۇپ، چىقىش يولى ئىزدەپ تۈركىيەگە يىغىلىپ قالغان، ھاياتىدا شەرقىي تۈركىستان ھەققىدە بىرەر كىتاب ياكى ئۇيغۇرلار ھەققىدە بىر پارچە ماقالە ئوقۇپ باقمىغان تالىبلارنى جەمئىيەتكە يىغقان ھەمدە 1980 - يىللاردىن بىرى تۈركىيەدىكى شەرقىي تۈركىستان دەۋاسىنى مائاشسىز ئېلىپ بېرىش پائالىيىتىنى سۈپۈرۈپ تاشلاپ، مۇھاجىرەتتىكى شەرقىي تۈركىستان دەۋاسىنى مائاشلىق ۋە سىستېمىلىق ئېلىپ بېرىش باسقۇچىغا كۆتۈرگەن. باشقىچە قىلىپ ئېيتقاندا 25 - 30 غا يېقىن كىرالىق ئىنقىلابچىلار قوشۇنى بارلىققا كەلگەن. يەنى شەرقىي تۈركىستان مائارىپ ۋە ھەمكارلىق جەمئىيىتى، ئۇنىڭغا قاراشلىق سۈتۇق بۇغراخان ۋەقپى، مۇقىم ئۇچ - بەش كىشى ئىشلەيدىغان، يىلدا بىر پارچە كىتاب چىقىرالمايدىغان سۈتۇق بۇغراخان مائارىپ نەشرىياتى ۋە ئىستىقلال تېلېۋىزىيەسىدە 25 - 30 ئۇيغۇرنىڭ ئاغزى ئاشقا، قولى ئىشقا تەگكەن. بۇ ئىشلار پۈتۈنلەي مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمنىڭ ھارمايى - تالمايى تىرىشىشى بىلەن رۇياپقا چىققان. بۇلاردىن بىر قىسمى

(1) يېقىندىن بۇيان نامايىشمۇ ئەمەلدىن قېلىپ، نامايىش قىلىدىغان كۇنلىرى 30 - 40 كىشى جەمئىيەت مەركىزىگە يىغىلىپ مېھمان بولۇپ، رەسمغا تارتىپ تاراتقۇلاردا تارقىتىپ قويىدىغان بولۇشتى.

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قوليازمىلار ئامبىرى

تۈركىيەدە ئوقۇپ مەلۇم ئۇنۋان ئالغاندىن كېيىن، تېخىمۇ يۇقىرى مائاشقا ئېرىشىپ جەمئىيەتتىن ئايرىلغان بولسا، ئۇنداق ئۇنۋان ئالالمىغانلىرى بۈگۈنگىچە جەمئىيەت سايىسىدە ئىشلەپ كەلمەكتە.

دۇنيادىكى ئۇيغۇرلارنىڭ ئەڭ چوڭ سىياسىي تەشكىلاتى - دۇنيا ئۇيغۇر قۇرۇلتىيىدا مۇقىم مائاش ئېلىپ ئىشلەيدىغان كىشىلەرنىڭ سانى 5 ـ 6 كىشىدىن ئاشمايدۇ.

مەن مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم بىلەن مۇشۇ مەسىلە ھەققىدە كۆپ تالاش - تارتىش قىلاتتىم.

مەن شەرقىي تۈركىستان دەۋاسىغا سىستېمىلىق ئالىي مەكتەپ تەربىيەسى كۆرگەن، ئۇيغۇرچە، ئىنگلىزچە، خىتايچە تىللارنى ياخشى بىلىدىغان، ئۇيغۇر تارىخىنى، ئۇيغۇر سىياسىي تارىخىنى، خىتاي تارىخىنى، دۇنيانىڭ سىياسىي ۋەزىيىتىنى، خىتاينىڭ ئىستراتېگىيەسىنى ياخشى مۇلاھىزە قىلالايدىغان كىشىلەرنى (ئۇلارنىڭ دىندار بولۇش - بولماسلىقىدىن قەتئىينەزەر) دەۋا سېپىگە جەلب قىلىشنى يەنى سانغا ئەمەس، سۈپەتكە ئەھمىيەت بېرىشنى تەشەببۇس قىلاتتىم. مەخسۇم دەسلەپكى يىللاردا مېنىڭ بۇ پىكرىمگە قەتئىي قوشۇلمايتتى ۋە مەۋجۇت كىشىلەرنى ھەر ساھەدە يېتىشتۇرۇپ كېتىدىغانلىقىغا قەتئىي ئىشىنەتتى. مەن ئۇزۇن يىللىق تەجرىبەمگە ئاساسەن بۇنىڭغا ئانچە ئىشىنىپ كەتمەيتتىم. مەخسۇم دەۋا سېپىدىكىلەرنىڭ - تاشقى كۆرۈنۈشتە بولسىمۇ - دىن - دىيانەتلىك، تەقۋادار بولۇشىنى ئالدىنقى شەرت قىلاتتى. مەن كىشىلەرنىڭ دىن - دىيانىتىنى ئاللاھقا ھاۋالە قىلىپ، ۋەتەنگە، مىللەتكە پايدىلىق كىشىلەر بىلەن ھەمكارلىشىشقا مايىل ئىدىم. چۈنكى خەلقئارا ئىسلام ئىدىيە تەتقىقات ئاكادېمىيىسى ئەزاسى، مۇسۇلمان ئىختىساس ئىگىلىرىنى تەربىيەلەش جەھەتتە تەجرىبىلىك ئالىم ھىشام تالىپ: «بىر قىسىم بىلىمى چولتا، كەسىپ بىلمەيدىغان، ئەمما قىزغىنلىقى بار كىشىلەرگە تايىنىپ تەشۋىقات ئېلىپ بېرىپ، ھازىرقى ۋەزىيەتنىڭ ھۆددىسىدىن چىققىلى بولمايدۇ» دەپ كۆرسەتكەن ئىدى.

مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم شەرقىي تۈركىستان مائارىپ جەمئىيىتىنىڭ بۈگۈنگە قەدەر ئەركىن ئەكرەم ۋە ئەركىن ئەمەتسىز بىرەر يېغىن ئۆتكۈزەلمىگەنلىكىنى، ئون يىل جەريانىدا بىرمۇ سىياسىي رەھبەر يېتىشتۇرۇپ چىقالمىغانلىقىنى، دىنىي ساھەدە ئىككى رەكئەت نامازغا ئىمام بولالىغۇدەك بىرەر تالىپ يېتىشتۇرۇپ چىقالمىغانلىقىنى ھېس قىلىپ، يېقىنقى كۈنلەردە مېنىڭ بەزى قاراشلىرىمنىڭ نىسبەتەن توغرىلىقىنى سۆھبەتلىرىمىزدە قىسمەن تەن ئالغان بولسىمۇ، بۇنىڭ چارە - تەدبىرلىرى ھەققىدە ئىزدىنىشكە ئۇلگۈرەلمىگەن ياكى چارىسىز قالغان بولسا كېرەك.

مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم سىياسىي يېتەكچى بولۇش سۈپىتى بىلەن

شەرقىي تۈركىستان مائارىپ جەمئىيىتىنىڭ مەنپەئىتىنى يەنى جەمئىيەتنىڭ تونۇلۇشىنى ۋە تەرەققى قىلىشىنى ھەممىدىن ئەلا بىلەتتى. چۈنكى مەخسۇمچە بولغاندا جەمئىيەت تونۇلسا كىشىلەرنى جەمئىيەت ئارقىلىق بىر خىل پىكىر، بىر خىل ئىدىيە ۋە بىر خىل ئېقىم ئەتراپىدا ئويۇشتۇرۇش مۇمكىن بولاتتى. شۇڭا شەرقىي تۈركىستان مائارىپ جەمئىيىتىدىن بۇرۇن ياكى كېيىن قۇرۇلغان باشقا شەرقىي تۈركىستان تەشكىلاتلىرىنىڭ تونۇلۇپ كېتىشىنى ئانچە خالاپ كەتمەيتتى. باشقا تەشكىلاتلارنىڭ پائالىيەتلىرىنى ئانچە قوللاپ كەتمەيتتى. باشقا شەرقىي تۈركىستان تەشكىلاتلىرىنىڭ ئۇيۇشتۇرغان يىغىن ۋە يىغىلىشلىرىغا ئىمكان قەدەر قاتناشمايتتى.

مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم دىنىي ئالىم بولۇش سۈپىتى بىلەن باراۋ ھاجىمنى ناھايىتى چوڭ بىلەتتى. باشقا سىياسىي تەشكىلاتلىرىمىزغا، سىياسىي رەھبەرلىرىمىزگە سول كۆز بىلەن قارايتتى. بۇرۇنقى تەشكىلاتلارنىڭ ئۆزۈن يىللاردىن بىرى مائاشسىز ئىلىپ بارغان پائالىيەتلىرىنى ئېتىراپ قىلمايتتى، بۇرۇنقى سىياسىي رەھبەرلىرىمىزنى تىلغا ئالمايتتى.

*****

مەن مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم بىلەن بىر قانچە يىل بۇرۇن بىر قېتىملىق سۆھبىتىمىزدە يېقىنقى 30 - 35 يىلدىن بۇيان ۋەتىنىمىز شەرقىي تۈركىستانغا سەلەپىلىك، ئىخۋانىل مۇسلىمىن، جامائىتى ئىسلامىي، ھىزبۇتتەھرىرگە ئوخشاش بىر قانچە خىل دىنىي ئېقىملارنىڭ ئېقىپ كىرگەنلىكىنى، ئەمما ھېچ قايسىسىنىڭ يىلدىز تارتالمىغانلىقىنى مىسال كەلتۈرۈپ، بىزمۇ ئۇيغۇرلاردىن ئۆتكەن بىرەر ئالىمىمىزنى پىشىۋا تىكلەپ، ئۇيغۇر جامائەتچىلىكىنى بىر خىل ئىدىيە ئەتراپىدا بىر يەرگە توپلىغىلى بولامدۇ - يوق؟ دېگەن مەسىلە ھەققىدە مەسلىھەت سورىدىم. ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم دەرھال بۇنى چوقۇم ئەملگە ئاشۇرغىلى بولىدىغانلىقىنى ۋە بۇ ھەقتە مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمھاجىمنى (ئالدىنقى ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم ھاجىمنى) پىشىۋا تىكلەش مۇڭاپىق ئىكەنلىكىنى، مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمھاجىمنىڭ تۇتقان يولىنى ئاساس قىلىپ ماڭساق بۇ ئىشنىڭ چوقۇم ئەملگە ئاشىدىغانلىقىنى ئوتتۇرىغا قويدى. مەن بۇنىڭغا قوشۇلمىدىم. چۈنكى مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمھاجىمدىن بىز تۇتقا قىلىپ ماڭىدىغان بىرەر يازما دەستۇر مىراس قالمىغان ئىدى. ئۆز ۋاقتىدا مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمھاجىمنىڭ ئۇن ئالغۇغا ئېلىنغان ۋەز - تەبلىغلىرىمۇ يوقلىپ كەتكەنىدى.

مەنچە بولغاندا مۇھەممەد ئەمىن بۇغرانى (مۇھەممەد ئەمىن بۇغرا مەدرىسىدە يېتىشكەن دىنىي ئالىم بولۇپ، ئەينى زامانىدا مۇھەممەد ئەمىن ھەزرىتىم، مۇھەممەد ئەمىن دامۇللام دەپ ھۆرمەت بىلەن تىلغا ئېلىناتتى ھەمدە سابىت

ئەۋلاد گۇرۇپپىسى
www.ewlat.org
www.uyghurkitap.com
ئۇيغۇرچە ماقالە، قەدىمىي ئەسەر ۋە قولىيازمىلار ئامبىرى

داموللامنى ئىنقىلاب يولىغا باشلاپ ماڭغان كىشىمۇ دەل مۇھەممەد ئەمىن بۇغرا ئىدى ھەمدە مۇھەممەد ئەمىن بۇغرا چەت ئەلدىمۇ بەلگىلىك تەسىرگە ئىگە ئىدى. مۇھەممەد ئەمىن بۇغرانىڭ فرانسىيەدە تۈزۈلگەن ‹مەيدان لارۇس› ناملىق قامۇسقا، شۇنىڭدەك، تۈركىيە دىنىي ئىشلار باشقارمىسى تەرىپىدىن تۈزۈلگەن 44 توملۇق ئىسلام قامۇسىغا كىرگۈزۈلىشى يۇقىرىقى پىكرىمىزنى دەلىللەيدۇ) ياكى سابىت داموللامنى، پەقەت بولمىغاندا ئابدۇلقادىر داموللامنى دىنىي داھىي تىكلەش نىسبەتەن ئەقىلغا ئۇيغۇن ئىدى. چۈنكى مۇھەممەد ئەمىن بۇغرا 1932 - يىلى خوتەندە ئىسلام ھۆكۈمىتى قۇرۇپ، ئىنقىلاپ مەغلۇپ بولغاندىن كېيىن قولىغا قەلەم ئېلىپ، ئالدى بلەن مىللەتنى مىللىي روھ بىلەن تەربىيەلەپ ئويغىتىشنى مەقسەت قىلىپ، شەرقىي تۈركىستان تارىخى قاتارلىق بىر بۆلۈك قىممەتلىك ئىلمىي ئەسەرلەرنى بىزگە مىراس قالدۇرغان ئىدى. سابىت داموللام ئاقىۋىتىنىڭ قانداق بولۇشىدىن قەتئىينەزەر شەرقىي تۈركىستان جۇمھۇرىيىتىنى قۇرۇپ، بىزگە بىر ئىسىم بىلەن بىر بايراق تەقدىم قىلغانىدى. ئابدۇلقادىر داموللام بولسا بىر قانچە ئەسەر يېزىپ يېڭى مائارىپ ئىدىيەسىنى مىراس قالدۇرغانىدى.

ئەمما، مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمھاجىم بولسا يۈزلەرچە تالىپ يېتىشتۈرگەن بولسىمۇ، بىرەر ئېقىم شەكىللەندۈرەلمىگەنىدى.

* * * * *

2012 - يىلى 12 - ئايدا شۋېتسىيەنىڭ سىتوكھولىم شەھىرىدە بىر ئەرەپ تەشكىلاتىنىڭ بىر قېتىملىق يىللىق چوڭ يىغىنى ئۆتكۈزۈلگەن بولۇپ، شۋېتسىيە ئۇيغۇر مائارىپ كومىتىتىدىكى ئەرباپلار بۇ يىغىننى خۇددى ئۆزلىرى ئۆتكۈزىدىغان يېغىندەك، بىزگە ئۆزلىزىنى ناھايىتى چوڭ، ئۇنداق - مۇنداق كىشىلەرنىڭ قولىدىن كەلمەيدىغان كاتتا بىر ئىشنى قىلماقچى بولغاندەك كۆرسىتىپ كۈندە قانچە قېتىم تېلېفون بېرىپ بىرقانچىمىزنى مەزكۇر يىغىنغا تەكلىپ قىلدى. مەن ئوسلۇدىن كەلدىم، مەخسۇم ئىستانبۇلدىن كەلدى. يىغىنغا بىللە قاتناشتۇق. مەزكۇر يىغىن جەريانىدىكى ئايرىم بىر ئولتۇرۇشتا مەخسۇم مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمھاجىمنى دىنىي داھىي تىكلەپ ئۇيغۇرلارنى بىرخىل پىكىر، بىر خىل ئىدىيە ۋە بىر خىل ئېقىم ئەتراپىدا ئويۇشتۇرماقچى بولغانلىقى ھەققىدە ئۇزۇن ۋە زىرىكىشلىك سۆزلەپ بەرگەن بولسىمۇ، 2016 - يىلى 22 - دىكابىرغا قەدەر بۇ ھەقتە بىرەر ئەمەلىي پائالىيەت قىلغانلىقىنى ئاڭلا باقمىدىم.

* * * * *

مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم ناھايىتى كىچىك پېئىل كىشى ئىدى. ھەرقانداق بىر ھاجەتمەننىڭ - مەيلى چوڭ، مەيلى كىچىك، مەيلى ئەر، مەيلى ئايال، مەيلى باي، مەيلى گاداي بولسۇن - گېپىنى كۆڭۈل قويۇپ ئاڭلايتتى ۋە قولىدىن كېلىشىچە ھەمدەم

بولۇشقا تىرىشاتتى.

پەيغەمبەر ئەلەيھىسسالام: «بىر خەلقنىڭ رەھبىرى دەل ئۇلارنىڭ چاكىرىدۇر.» دېگەنىدەك مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم دەل مۇھاجىرەتتىكى ئۇيغۇر جامائەتچىلىكىنىڭ ھارماس - تالماس چاكىرى ئىدى.

ھەرقاندا بىر كىشى زىياپەتكە ياكى توي - تۆكۈن، نەزىر - چىراق، ئىسىم قويۇش، نىكاھ ئوقۇش دېگەنىدەك پائالىيەتلەرگە چاقىرسا ھەرقانچە ئالدىراش ئىشى بولسىمۇ سورۇنغا ھازىر بولاتتى ۋە سورۇندىكى تۇنىغان - تۇنىمىغان جامائەت بىلەن بىرمۇ بىر قول ئېلىشىپ كۆرۈشۈپ چىقاتتى.

مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم ھارماس - چارچىماس ئاكتىپ پائالىيەتچى ئىدى. كېچە - كۈندۈز دېمەي، ئىسسىق - سوغۇقتا قارىماي شەرقىي تۈركىستان مائارىپ جەمئىيىتىنىڭ پۈتۈن پائالىيەتلىرىگە يېتەكچىلىك قىلغانىنىڭ سىرتىدا كۈنىدە قانچە سائەت تالىپلارغا دەرس بېرەتتى. ۋەز سۆزلەيتتى.

بىرەر ئەمەلدار ئۆلۈپ كەتسە ئورنىغا «مانا مەن» دەپ مەيدىسىگە مۇشتلايدىغان نۇرغۇن ئەزىمەت ئوتتۇرىغا چىقىدىغان گەپكەن. ئەمما بىرەر ئالىم، يەنە كېلىپ مەخسۇمدەك ھەممە تەرەپتىن يېتىلگەن ۋە ھەممە ئېتىراپ قىلغان بىر ئالىم ۋاپات بولسا ئۇنىڭ ئورنىنى تولدۇرۇش بىز مۇھاجىرەتتىكى ئۇيغۇرلارغا نىسبەتەن ئانچە ئاسان ئىش ئەمەسكەن.

ئۇيغۇر ئۆلىمالىردا يېزىقچىلىق پائالىيىتى ئومۇملاشمىغان بولغاچقا مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇمدىنمۇ بىزگە بىرەر يازما ئەسەر مىراس قالمىغان بولسىمۇ، مەخسۇمنىڭ قىسقىغىنە ھاياتى پۈل ساناش بىلەن ئەمەس، كىتاب ۋاراقلاش بىلەن ئۆتكەن ھاياتتۇر.

* * * * *

مەن مەرھۇم ئابدۇلھېكىمخان مەخسۇمغا تالىپ ياكى ئۇستاز بولۇپ باقمىغان بولسامۇ، 20 يىل دوس - بۇرادەر بولۇپ، ئاكا - ئۆكىدەك ئۆتكەن ئىدۇق.

يېقىنقى كۈنلەردە مەرھۇم ئابدۇلھېكىمخان مەخسۇم بىلەن تېخىمۇ كۆپ كۆرىشىدىغان، تولا ئىزدىشىدىغان، كۆپ مەسلىھەتلىشىدىغان بولغان ئىدۇق.

2016 - يىلى 21 - دىكابىر چارشەنبە كۈنى پىشىن نامىزىدىن كېيىن، يەنى مەرھۇم ۋاپات بولۇشتىن تەخمىنەن 22 سائەت ئىلگىرى زەيتىنبۇرنۇدىكى ئىيسا يۈسۈپ ئالپتېكىن كوچىسىغا جايلاشقان «گۆھەر زېمىن» ئۇيغۇر ئاشخانىسىدا چۈشلۈك تاقامتا بىللە بولغان ئىدۇق. بۇ بىزنىڭ ئەڭ ئاخىرقى كۆرۈشىشىمىز ۋە ئەڭ ئاخىرقى ئولتۇرىشىمىز بولۇپ قالىدىغانلىقىنى بەلكى مەخسۇمۇ ئويلاپ باقمىغان بولسا كېرەك...

ئىشىنىمەنكى، گەرچە مەرھۇم ئابدۇلھېكىم خان مەخسۇم لاياقەتلىك بىر تەشكىلات ياكى قابىلىيەتلىك بىرەر جامائەت شەكىللەندۈرەلمىگەن بولسىمۇ، مەخسۇمنىڭ پۈتۈن ئارزۇ ئارمانلىرى چوقۇم ئەمەلگە ئاشىدۇ.■